

TIEDONJULKISTAMISEN NEUVOTTELUKUNTA (TJNK)

Tiedonjulkistamisen neuvottelukunnan toimintakertomus

1.6.2012 – 31.5.2013

sekä

Tiedonjulkistamisen valtionpalkinnot 2013

Tiedonjulkistamisen neuvottelukunnan toimintakertomus 1.6.2012 - 31.5.2013

Sisällys

Neuvottelukunnan asema valtionhallinnossa ja tehtävät.....	3
Tehtävät	3
Henkilöstö ja hallinto.....	3
Neuvottelukunnan jäsenet 1.6.2012- 31.5.2015.....	3
Kokoukset	4
Tiedonjulkistamisen valtionpalkinnot	4
Palkinnot vuonna 2013.....	4
Tiedonjulkistamisen kohdeapurahat.....	9
Apurahat vuonna 2013	9
Hankkeiden julkiset kuvaukset	9
Kirjastojen ostotukijärjestelmä	17
Neuvottelukunnan juhluvuosi 2012.....	18
Neuvottelukunnan asiantuntijatoiminta.....	19
Seminaarit	19
TIETOKIRJA.FI	19
Turun tiede- ja kirjamessut 2012.....	19
Helsingin kirjamessut 2012	20
Tieteen päivät 2013	20
Kansainvälinen toiminta.....	20
Tiede yhteiskunnassa ja EU:n tutkimuksen puiteohjelma.....	20
EU-rahoitteiset hankkeet.....	20
WCSJ - World Conference of Science Journalists.....	20
Addeto - Tutkimusta ja tietoa Ruotsista ja Suomesta	20
Muu kansainvälinen toiminta.....	20
Kansallinen tiedeviestinnän toimenpideohjelma	21
Yhteistyö eettisten neuvottelukuntien kanssa	21
Suomen koulutus, tutkimus ja innovaatiotoiminta Research.fi.....	21

© Tiedonjulkistamisen neuvottelukunta

Tiedonjulkistamisen neuvottelukunta
Snellmaninkatu 13
00170 Helsinki

www.tjnk.fi

Helsinki lokakuu 2013

Neuvottelukunnan asema valtionhallinnossa ja tehtävät

Tiedonjulkistamisen neuvottelukunta on opetus- ja kulttuuriministeriön asiantuntijaelin, joka seuraa tieteen, taiteen ja tekniikan eri alojen saavutuksia Suomessa ja ulkomailla sekä muun kansallisen ja kansainvälisen tiedon kehitystä. Asiantuntijaelimenä neuvottelukunnan vaikutus ulottuu ministeriön ja tieteen organisaatioiden tavoitteisiin ja toimintaan.

Tehtävät

Neuvottelukunta on asetettu valtioneuvoston päätöksellä 13.1.1972. Neuvottelukunnan tehtäviä määrittää päätöksen lisäksi Tiede ja yhteiskunta -työryhmän muistio (opetusministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2004:28) ja sen jatkotyönä laadittu opetusministeriön toimenpideohjelma (29.11.2007) sekä tietokirjallisuuden osalta Tiina Käkeli-Puumalan selvitykset ja kehittämisehdotukset (opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2012:14 ja 2012:15). Lisäksi neuvottelukunta on määrittänyt tehtäväkuvaansa laatimassaan toimenpideohjelmassa *Tiede kuuluu kaikille! Tiedeviestinnän kansallinen toimenpideohjelma* (Tiedonjulkistamisen neuvottelukunnan julkaisu 1/2013).

Neuvottelukunnan tehtäviksi on tulosneuvotteluissa ja erillisissä päätöksissä asetettu seuraavat tehtävät:

- Tehdä opetusministeriölle esityksiä ja aloitteita eri tavoista edistää tiedon levittämistä maassamme, antaa lausuntoja toimialaansa liittyvistä kysymyksistä ja herättää keskustelua alan kysymyksistä
- Tehdä vuosittain opetus- ja kulttuuriministeriölle ehdotus tiedonjulkistamisen valtionpalkintojen jakamiseksi
- Myöntää tiedonjulkistamisen kohdeapurahat
- Laatia tietokirjallisuuden osalta laadukkaan vähälevikkisen kirjallisuuden kirjastojen ostotukiesitys
- Tehdä tutkimuksia ja selvityksiä tiedonjulkistamisen alueelta
- Koordinoida Suomen koulutus, tutkimus ja innovaatiotoimintaa esittelevää portaalia, Research.fi
- Edistää EU:n tutkimus- ja innovaatiotoiminnan puiteohjelman Horisontti 2020 ja Eurooppalaisen tutkimusalueen (ERA) tavoitteiden toteuttamista
- Edistää tiedeviestinnän ja tietokirjoittamisen koulutusta

- Suorittaa opetus- ja kulttuuriministeriön antamat muut tehtävät..

Henkilöstö ja hallinto

Tiedonjulkistamisen neuvottelukunnan toimisto sijaitsee Tieteellisten seurain valtuuskunnan yhteydessä. Sen henkilökuntaan kuuluvat pääsihteeri ja yhteinen avustaja tutkimuseettisen neuvottelukunnan kanssa.

Tiedonjulkistamisen neuvottelukunnan hallinnoimat toimintaan tarkoitetut määrärahat jakautuvat kahteen kokonaisuuteen. Neuvottelukunnan määrärahat opetus- ja kulttuuriministeriössä ovat määräraha tiedonjulkistamisen kohdeapurahoihin ja tiedonjulkistamisen valtionpalkintoihin (Tieteen ja yhteiskunnan vuorovaikutuksen edistäminen). Neuvottelukunnan toimintamenot, palkkakulut ja toimiston kulut ovat osa ministeriön myöntämää Tieteellisten seurain valtuuskunnan toimintamäärärahaa. Näiden lisäksi neuvottelukunnalla voi olla erillistä hankerahoitusta.

Toimivuotena neuvottelukunnan pääsihteerinä toimi filosofian tohtori Reetta Kettunen. Kettusen vuoroteltuvapaan sijaisena toimi filosofian liseniaatti Simo Kyllönen 1.2. - 30.6.2013. 2013. Neuvottelukunnan vs. avustajana toimi Anna Rauhala ja viestintäsuunnittelijana Sanna Jäppinen (1.2.2012 - 31.1.2013). Jäppisen työaika jakautui puoliksi *Research.fi*-palvelun uudistamisen ja neuvottelukuntien juhluvuoden toteuttamisen välillä.

Kari Väijärvi toimi neuvottelukunnan vakinaisena asiantuntijana.

Neuvottelukunnan jäsenet 1.6.2012- 31.5.2015

Tiedonjulkistamisen neuvottelukuntaan kuuluu puheenjohtaja ja kymmenen jäsentä, jotka opetus- ja kulttuuriministeriö nimittää kolmeksi vuodeksi kerrallaan kuultuaan Suomen Akatemiaa, taiteen keskus-toimikuntaa sekä alan keskeisiä järjestöjä.

Toimivuosi oli uuden neuvottelukunnan ensimmäinen.

Puheenjohtaja

Professori Risto Nieminen, Aalto-yliopiston teknillinen korkeakoulu

Varapuheenjohtaja

Tuottaja, FT Katja Bargum, Yle

Jäsenet

Toimittaja Anna-Liisa Haavikko, Suomen Journalistiliitto

Johtaja Pirjo Hiidenmaa, Helsingin yliopisto

Professori Pentti Huovinen, Turun yliopisto

Professori Helena Hurme, Åbo Akademi

Professori Erkki Karvonen, Oulun yliopisto

Dosentti Sari Karttunen, Cupore

Professori Kimmo Katajala, Itä-Suomen yliopisto

Toimittaja Raili Leino, Tekniikka ja talous -lehti

Dosentti Lars Lundsten, Arcada

Kokoukset

Kuluneen toimivuoden aikana 1.6.2012 - 31.5.2013 neuvottelukunta kokoontui 11 kertaa, joista kolme kokousta oli sähköpostitse käytyjä verkkokokouksia.

Neuvottelukunta muodostaa tarvittaessa työryhmiä valmistelemaan käsiteltävänä olevia asioita neuvottelukunnan päätettäväksi. Toimivuonna toimi kaksi työryhmää. Apurahatyöryhmä, johon kuuluivat Risto Nieminen, Katja Bargum, Pirjo Hiidenmaa ja Sari Karttunen, valmisti esityksen vuoden tiedonjulkistamisen apurahoista.

* * * * *

Tiedonjulkistamisen valtionpalkinnot

Tiedonjulkistamisen valtionpalkinnot ovat neuvottelukunnan julkisuudessa näkyvin toimintamuoto. Valtiovallan osoittamalla tunnustuksella on erityinen merkitys ja asema suomalaisten tiedonvälityksen palkintojen joukossa. Palkintoa arvostetaan myös siksi, että palkintoesityksen tekijä on riippumaton, eri alojen tunnustetuista asiantuntijoista koostuva neuvottelukunta.

Tiedonjulkistamisen valtionpalkinnot myönnetään tieteellisen, taiteellisen ja teknologisen tiedonvälityksen alalla tehdystä merkittävästä tiedonjulkistamistyöstä, joka on lisännyt kansalaisten tietämystä ja antanut virikkeitä yhteiskunnalliselle keskustelulle. Palkinto myönnetään ajankohtaisesta tiedonjulkistamistyöstä, jonka tuote voi olla korkeatasoinen tietoteos tai muu tietotuote. Palkinto voidaan myöntää myös esimerkillisestä, pitkäjänteisestä ja monimuotoisesta tiedonjulkistamistyöstä. Palkinnot myönnetään tekijälle tai työryhmälle. Erityisen ansioituneesta ja pitkäaikaisesta työstä voidaan myöntää tiedonjulkistamisen elämäntyöpalkinto. Palkintoa ei myönnetä suppeille asiantuntijapiireille tarkoitetuista tieteellisistä julkaisuista tai suppean yleisön oppimateriaalien tuottamisesta.

Palkinnot myöntää opetus- ja kulttuuriministeriö tiedonjulkistamisen neuvottelukunnan esityksestä. Ne jaetaan vuosittain syyskuussa.

Palkinnot vuonna 2013

Esityksiä palkinnon saajiksi pyydetään kustantajilta, alan järjestöiltä ja muilta tahoilta. Saatujen esitysten määrä on viime vuosina kasvanut. Vuoden 2013 käsittelyyn saapui neljättä sataa esitystä. Näiden lisäksi sekä neuvottelukunnan jäsenet että pääsihteeri voivat tuoda omat esityksensä palkintokäsittelyyn.

Vuonna 2013 jaettiin yhteensä 8 palkintoa, Elämäntyöpalkinnon suuruus oli 20 000 euroa ja muiden palkintojen 15 000 euroa.

Opetusministeri Krista Kiuru jakoi tiedonjulkistamisen valtionpalkinnot 24.9.2013 Säätytalolla Helsingissä.

Elämäntyöpalkinto professori, psykiatrian erikoislääkäri Matti O. Huttuselle mielenterveys-työn ja psykiatrian alalla tehdystä merkittävästä tiedonjulkistamistyöstä

Professori, psykiatrian erikoislääkäri Matti O. Huttunen (s. 30.10.1943) on poikkeuksellisen merkittävällä tavalla julkistanut tietoa mielenterveyden sairauksista ja niiden hoidosta. Hänen edustamansa ala on kansanterveydellisesti erittäin tärkeä. Masennuksesta kärsii lähes joka viides aikuinen suomalainen ja pitkälti yli puoli miljoonaa suomalaista käyttää ainakin ajoittain psyykenlääkkeitä.

Professori Huttunen on julkaissut lukuisia psyykenlääkkeitä ja psykiatrisia sairauksia koskevia yleistajuisia kirjoja (mm. *Psyykenlääkeopas* 2002 ja 2008, *Lääkkeet mielen hoidossa* 2004 ja 2008, *Masennus* 2010, *Kulttuurit ja lääketiede* 2011, *Psykoterapiat* 2012). Hän on toiminut pitkään ja aktiivisesti eri lehtien lääkäripalstojen vastaajana (mm. *Hyvä Terveys*) sekä ollut internetin eniten käytetyn lääkärikirjan *Lääkärikirja Duodecimin* psykiatrian alan vastuuhenkilönä kirjan alusta alkaen. Näiden yleistajuisten kirjoitusten kautta Matti Huttunen on auttanut lukijoita tuntemaan mielenterveyden ongelmista kärsivien elämää sekä lääkitykseen ja hoitoon liittyviä seikkoja.

Aktiivinen tiedonjulkistaminen on perustunut erittäin korkeatasoiseen tutkimukseen. Matti O. Huttusen erikoisalaja ovat olleet psykiatrian lisäksi neurokemia, biologinen psykiatria ja psykoterapia. Hän on ollut tutkimustyössä Yhdysvalloissa Harvard Medical Schoolissa (1969-1971), vierailevana professorina University of Southern Californiassa (1996-2005) ja julkaissut noin 150 tieteellistä artikkelia, osa arvostetuimmilla tieteellisillä foorumeilla (esim. *Science*, *Nature*, *Lancet*, *PNAS*).

Vankan klinisen ja tieteellisen pohjan ansiosta Matti O. Huttusen mielipiteillä ja opetuksella on ollut suuri merkitys myös terveydenhuollon ammattilaisille. Hänen sanaansa on kuunneltu ja siihen on luotettu. Professori Huttusen elämänläheistä asennetta kuvaa parhaiten, että hän on aina korostanut mielen-terveyden kokonaisvaltaista hoitoa ja lähimmäisen merkitystä mielenterveysongelmien ehkäisyssä ja potilaiden tukemisessa.

Elämäntyöpalkinto kirjailija, taiteilija Mauri Kunnakselle lastenkirjoilla tehdystä merkittävästä ja pitkäjänteisestä tiedonjulkistamistyöstä

Kirjailija Mauri Kunnas (s.11.2.1950) on poikkeuksellisella tavalla tuonut historian lastenhuoneisiin ja päiväkotien lukuhetkiin. Hän on tutustuttanut pienet lukijat ja kuuntelijat myös kirjallisuutemme avainteksteihin *Kalevalaan* ja *Seitsemään veljekseen*. Suomen historian lisäksi Mauri Kunnas on vienyt lapset ja heidän vanhempansa niin villiin länteen Puhveli-Billin kanssa kuin ritarimaailmaan kuningas Artturin seurassa. Yhteisissä lukuhetkissä on päästy myös matkal- le avaruuteen ja saatu tutustua, miten sanomalehteä tehdään sekä mitä kaikkea voi yöllä tapahtua.

Mauri Kunnas arvostaa lukijoitaan. Hän tekee perusteellista taustatyötä ja kuvituksen yksityiskohtia myöten kaikki on tarkistettua. Lopputuloksesta huokuu perehtyneisyys ja voimakas oma kiinnostus aiheeseen, erityisesti kansanperinteeseen ja historiaan. Tämä kaikki takaa sen, että Kunnaksen kirjat ja niiden välittämä monipuolinen tieto jaksaa kiinnostaa niin pieniä kuin isompiakin lukijoita useita lukukertoja.

Mauri Kunnas valmistui vuonna 1975 graafikoksi Taideteollisesta korkeakoulusta. Hän aloitti sarjakuvilla ja poliittisilla pilapiirroksilla. Ensimmäinen lastenkirja, kansanperinteen tarinoista ammentava *Suomalainen tonttukirja* ilmestyi vuonna 1979. Seuraavana vuonna ilmestyi *Koiramäen talossa*, josta edellisen lailla on tullut lasten lukuhetkien klassikko. Mauri Kunnas on julkaissut yli 60 kirjaa ja hän on yksi kansainvälisesti tunnetuimmista nykykirjailijoistamme. Hänen kirjojaan on julkaistu 28 kielellä.

Mauri Kunnas on kirjailija, joka ylittää notkeasti kieli- ja kulttuurirajat. Hän tarjoaa tietoa humoristisesti ja lämpimästi eri-ikäisille ja eri kulttuuritaustasta tuleville lukijoilleen. Kunnaksen kirjat osoittavat, kuinka kiinnostavaa ja mukaansatempaavaa tietokirjallisuus voi parhaimmillaan olla. Hänen kirjansa ovat paitsi suomalaisen lastenkirjallisuuden klassikoita, ne ovat samalla suomalaisen tietokirjallisuuden klassikoita.

Professori Arto Mustajoki teoksesta *Kevyt kosketus venäjän kieleen*

Helsingin yliopiston venäjän kielen professorin Arto Mustajoen kirja *Kevyt kosketus venäjän kieleen* on kaikkea muuta kuin kevyt. Kirja on painavaa tekstiä itäisen naapurimaamme kielestä ja kulttuurista. Samalla kirjan suuri ansio on sen helppolukuisuus. Harvoin on kieltä käsitelty yhtä oivaltavasti ja innostavasti tavalla, joka saa myös maallikon ymmärtämään, miten kieli rakentuu ja miten se kehittyy.

Kirjan jäsenitys on tässä suhteessa suorastaan ovela. Kirja alkaa – niin kuin kieliä koskevat kirjat usein – kirjaimista, mutta johdattelee lukijan vaivihkaa kielen rakenteisiin. Tästä tehtävästä Mustajoki onnistuu lähes täysin ilman kieliopillisia nimityksiä. Kirjaa kuvaavatkin varsin nokkelat ja lukijan kiinnostuksen herättävät alalukujen nimet kuten ”Monet housut ja yhdet hää”, ”Venäläinen unohtaa kotona” tai ”Voiko vielä olla jo?”. Näin kirja innostaa sellaistaakin lukijaa, jolle kyrilliset kirjaimet eivät ole entuudestaan tuttuja.

Mustajoen kirjan vahvuutena suomalaisen lukijan kannalta on, että venäjän kieltä lähestytään suomen kielen ja meille tuttujen sanojen kautta. Lukija oppii muun muassa, että tuttu Sinebrychoffin nimi muodostuu kahdesta osasta: Sine viittaa siniseen ja brjuch vatsaan, mutta ei sinivatsaiseen ihmiseen, vaan siihen, että kyyhkysillä on sininen vatsa ja aatellisilla oli kyyhkysiä. Samalla meidät on huomaamattamme perehdytetty sananjohto-oppiin!

Kirjan viimeinen pääluku sijoittaa venäjän kielen ympäröivään yhteiskuntaan. Siinä pohditaan muun muassa sitä, puhutaanko koko Venäjällä samalla tavalla tai mikä venäjän kielen asema on Suomessa. *Kevyt kosketus venäjän kieleen* on ansiokas tietoteos, joka merkittävästi edistää venäjän kielestä käytävää ennakkoluulotonta keskustelua Suomessa. Samalla kirja jakaa ymmärtämystä minkä tahansa kielen rakentumiseen ja näyttää kielen kulttuurissa ja kulttuurin kielessä.

Suomen ja Skandinavian historian dosentti Panu Pulma, filosofian maisteri Tuula Rekola, filosofian tohtori Miika Tervonen, filosofian tohtori Risto Blomster, yhteiskuntatieteiden maisteri Sarita Friman-Korpela ja dosentti, filosofian

tohtori Anna Maria Viljanen teoksesta *Suomen romanien historia*

Suomen romanien historia on laajan monitieteisen tutkimushankkeen tuloksena syntynyt, urauurtava perusteos romanien historiasta, kielestä ja kulttuurista. Vastaavaa yhtenäistä ja kokonaisvaltaista, romanien vuosisataisia vaiheita käsittelevää ja perusteelliseen tutkimustyöhön nojautuvaa historiaesitystä ei ole tiettävästi tehty aiemmin missään muussa maassa.

Suomen romanien historia tuo kaivattua, uuteen tutkimustietoon perustuvaa, monipuolista valaistusta romanikansan omaperäiseen kulttuuriin sekä yhteistyöhön ja jännitteisiin valtaväestön kanssa. Jo 1500-luvulla Pohjolaan saapuneiden romanien kirjava menneisyys ja heidän vaiheensa etnisenä vähemmistönä ovat olleet ”sokea piste” tutkimukselle. Tietämyksemme romaneista on ollut populaarikulttuurin stereotyyppien leimaamaa ja valtaväestön tai viranomaisten näkökulmaan perustuvaa. Kulttuurintutkimuksen lähestymistavan myötä myös romanikansan jäsenten oma tulkinta asemastaan pääsee tässä teoksessa esiin. Teoksen tutkijoissa ja kirjoittajissa on myös romanikulttuuria sisältäpäin tuntevia henkilöitä. Kirja tuotettiin yhteistyössä Romaniasian neuvottelukunnan kanssa.

Monipuolisesti uutta tietoa ja kuva-aineistoa esittelevässä teoksessa rakentuu vaiheikas selviytymistarina romanien saapumisesta maahan, kiertolaisuuden ajasta ja nykyisestä elämästä osana suomalaista yhteiskuntaa – kuitenkin oman kulttuurisen identiteetin säilyttäen. Teoksessa tuodaan ansiokkaasti esiin romanikulttuurin monia erityispiirteitä, tapoja, normeja ja arvoja, kerrotaan heidän suhteestaan uskontoon, esitellään Suomen romanien kieltä, vaateparren kehitystä, musiikkia ja poliittista toimintaa. Myös romanikysymyksen kansainvälinen ulottuvuus saa osakseen tarpeellista huomiota. Tämän päivän Euroopassa eletään jälleen yhtä romanikansan vaihetta, kun uusia eteläisiä romaneja ilmaantuu kaduillemme kotimaidensa ankarien elinolojen pakottamina.

Suomen romanien historia on ainutlaatuinen ja ajankohdainen teos. Se kertoo paitsi romanien omasta historiasta myös suomalaisten – valtaväestön ja romanien – yhteisestä historiasta. Näin teos auttaa tärkeällä tavalla ymmärtämään yhteiskuntamme nykyisyyttä ja yhteistä tulevaisuutta.

Historiantutkija, filosofian tohtori Mirkka Lappalainen teoksesta *Jumalan vihan ruoska. Suuri nälänhätä Suomessa 1695–1697*

Historiantutkija Mirkka Lappalainen (s. 1975) väitteli filosofian tohtoriksi vuonna 2005 Creutzien merkittävää aatelissukua käsittelevällä väitöskirjallaan. Helsingin yliopisto huomioi Lappalaisen teoksen väitöskirjapalkinnolla. Pian väittelyn jälkeen vuonna 2006 Lappalainen julkaisi historiallisia esseitä sisältävän teoksen *Maailman painavin raha*. Tämä kokoelma kirjoituksia 1600-luvun aikakaudesta palkittiin vuoden tiedekirjana. Lappalaisen kolmas teos *Susimessa* vuodelta 2009 sai Lauri Jäntin palkinnon. Kirjan tarkastelema ajanjakso sijoittuu 1500-luvun jälkipuoliskolle, niin sanottujen veljesriitojen aikaan.

Sanontaa mukaillen, ei kolmea ilman neljättä. Mirkka Lappalaisen teos *Jumalan vihan ruoska. Suuri nälänhätä Suomessa 1695–1697* herätti ilmestyessään paljon huomiota mediassa, niin lehdistössä kuin televisiossakin. Se, että neljänsadan vuoden takaisista asioista kertova historiategos läpäisee julkisuuskynnyksen tällä tavoin, on poikkeuksellista.

Poikkeuksellisen julkisen kiinnostuksen syyt on helppo jäljittää teoksen ominaisuuksiin, jotka tekevät siitä myös tiedonjulkistamisen valtionpalkinnon arvoisen. Lappalainen on ottanut vakavasti ajatuksen siitä, että kieli on viestinnän väline. Hänen tekstinsä ovat aina huolellisesti suunniteltuja ja tyyllisesti ihailtavan luettavia. Esikuvia vastaavasta kielellisestä tyyliäituruudesta voi varmasti löytää Ruotsin suurvalta-ajan tutkijoiden joukosta Pohjanlahden takaa.

Pelkkä tyyliäituruus ei kuitenkaan riitä, hyvässä historiategoksessa tulee olla myös vakuuttavasti tutkittu ja tulkittu sisältö, jolla on sanottavaa kirjoitusajan kohtansa ihmisille ja yhteiskunnalle. Tässä suhteessa Lappalaisen teos 1600-luvun suurista nälkävuosista poikkeaa vielä edukseen jo erinomaisista edeltäjistään. Lappalainen osoittaa, kuinka menneisyyden nälänhädillä ja nälänhädillä tänä päivänä on tärkeitä yhtymäkohtia, joiden kautta nykyajan ihminen voi ymmärtää menneisyyttä mutta myös menneisyyden avulla nykypäivää. *Jumalan vihan ruoska* on näin historiallisen tutkimuksen tiedonjulkistamista parhaimmillaan.

Toimittaja Jaana Kanninen ilmastonmuutosta käsittelevästä raportoinnista

Toimittaja Jaana Kanninen on Yleisradion uutistoittoimittajana käsitellyt ilmastonmuutokseen liittyviä aiheita laajasti, oivaltavasti ja monipuolisesti käyttäen hyväkseen radio- ja televisioilmaisun eri mahdollisuuksia yleisöä koskettavalla tavalla.

Kannisen raportointi on esimerkillistä julkisen palvelun journalismia. Hän pystyy käsittelemään suuria ja monimutkaisia aiheita eksymättä yksityiskohtien näreikköön. Kanninen ei myöskään sorru käsittelemään aihepiiriään pelkkänä asiantuntijoiden kiistelynä tai poliittisten julkilausumien toistamisena.

Ilmastonmuutokseen liittyvästä uutisoinnista tulee usein kovin abstraktia, jolloin varsinkin radio ja televisio ovat aiheen käsittelyn kannalta ilmaisultaan haasteellisia tai jopa suorastaan epäkiitollisia välineitä. Varsinkin televisioilmaisu vaatii näkyvää toiminnallisuutta tai paikkojen ja henkilöiden visuaalista kuvailua.

Kanninen onnistuu käyttämään uutis- ja ajankohtaisformaatin edellyttämää pienimuotoista mutta toimivaa televisioilmaisua valitsemalla kuvauspaikkansa ja juttunsa henkilöt aiheen kannalta ilmaisuvoimaisella tavalla. Hän etsii juttuihinsa henkilöitä, joita asia oikeasti koskettaa, jolloin yleisökin voi kokea asian konkreettisesti.

Kanninen uskalttaa käyttää itseään reportterin ominaisuudessa juttujensa henkilönä. Aiheen kannalta keskeisestä ympäristöstä löytämiensä todellisten henkilöiden ja reportteriminän vuorovaikutuksessa syntyy journalistista kerrontaa, joka ymmärrettävällä ja koskettavalla esitystavallaan voittaa vaikuttavuudellaan kaikki studiokeskustelut.

Työssään Kanninen on myös osoittanut, ettei taitavan uutisreportterin ole pakko suhtautua maailmaan kylmän etäisesti vaan hän saa ottaa sekä eetoskseen että paatoksellaan osaa maailman tapahtumiin.

Valtiotieteiden tohtori, professori Sixten Korkman talouspolitiikan ja -tieteen alalla tehdystä merkittävästä tiedonjulkistamistyöstä

Maa-ilmastonlaajuinen rahoituskriisi ja euromaiden velkaongelmat ovat puhuttaneet ja puhuttavat kansalaisia. Talouden vaikutus ihmisten arkeen on hyvin suuri, ja talouspolitiikka on jatkuvan julkisen keskustelun ja kiistojen kohteena. Punnittu ja perusteltu keskustelu näistä ilmiöistä on usein kuitenkin vaikeaa. Globaali talous on monimutkainen järjestelmä, jonka toiminnan ymmärtäminen, saatikka ennustaminen, on vaikeaa ellei mahdotonta.

Valtiotieteen tohtori, Aalto-yliopiston professori Sixten Korkman on pitkän linjan arvostettu talousasiantuntija, joka on ansiokkaasti ja määrätietoisesti pyrkinyt tekemään kansantaloustiedettä ja globaalin talouden ilmiöitä ymmärrettäväksi myös suurelle yleisölle, television katsojille, radion kuuntelijoille ja lehtien lukijoille. Hänen uusin kirjansa *Talous ja utopia* on tästä hyvä esimerkki. Kirjassa hänen tavoitteensa on tehdä talouspolitiikasta ja -tieteestä niin ymmärrettävää, että hänen lukioikäinen lapsenlapsensakin siitä jotain tavoittaisi. Samalla Korkman avaa omaa näkemystään talouspolitiikasta ja valaisee myös siihen liittyviä erimielisyyksiä.

Sixten Korkman on tutkija, joka laaja-alaisen kokemuksensa avulla pystyy kirjoittamaan jännevän kuvauksen talouden monimutkaisista kytkennöistä ja riippuvuussuhteista. Hän kertoo, mikä on olennaista ja tarkoituksenmukaista ymmärtää, mutta kuvaa myös eri käsitteisiin liittyviä epävarmuustekijöitä ja erilaisia tulkintoja.

Kuten uusimman kirjan nimi viittaa, talouteen liittyvät läheisesti utopiat, ylväät arvot ja onnellisuuden tavoittelu, tasa-arvoisuus, ihmisten elämä harmoniasa itsensä, toistensa ja luonnon kanssa. Korkman käyttää painavan puheenvuoron talouskasvun puolesta. Hän kirjoittaa, ettei talouskasvussa ole kyse vain aineellisen elintason kohoamisesta vaan hyvinvoinnin paranemisesta. Odotettavissa oleva elinikä on noussut, lapsikuolleisuus vähentynyt, koulutustaso noussut ja naisten asema parantunut, työajat lyhentyneet ja vuosilomat pidentyneet. Talouskasvu tekee mahdolliseksi ne palvelut, joihin hyvinvointivaltio perustuu.

Ongelmatonta talouskasvu lieveilmiöineen ei tietenkään ole. Korkman tunnustaa, että taloudellisen

toiminnan sivuvaikutuksista aiheutuvat ympäristöongelmat ovat kasvava uhka planeetalle. Korkmanin mukaan ratkaisua ei tule kuitenkaan hakea kasvun kiroamisesta vaan sellaisesta politiikasta, joka muokkaa talouskasvua ympäristöystävälliseen suuntaan. Tällaisia keinoja ovat esimerkiksi korkeat päästöhinnat ja ympäristölle haitallisen toiminnan verottaminen.

Sixten Korkmanin puheenvuorot ja kirjoitukset osoittavat, että talousongelmat ovat tärkeitä ja kiinnostavia. Erityisesti ne muistuttavat, että talousongelmien julkinen analyysi on avoimen ja demokraattisen yhteiskunnan edellytys. Hänen selkeät ja rakentavat kannanotot kansantaloudesta ja talouspolitiikasta antavat kansalaisille eväitä ajankohtaisten maailmanlaajuisten talouskysymysten ymmärtämiseen, erilaisten näkökohtien arviointiin ja omien käsitysten perusteleamiseen.

Valokuvaaja Markku Saiha teoksesta *Luontokuvauksen käsikirja*

Valokuvaus on Suomen suosituin harrastus. Tutkimus on todistanut, että luontoympäristöllä on parantava ja hoitava vaikutus ihmisen mielenterveyteen ja fyysiseen terveyteen. Esimerkiksi sairaalassa ihmiset paranevat nopeammin, jos ikkunasta näkyy luontoa. Aivan tuore tutkimus on todistanut, että myös luontokuvien katselemisella on samansuuntainen vaikutus.

Valokuvaus on uusien digikameroiden myötä nousut Suomen suosituimmaksi harrastukseksi. Erityisesti suomalaiset rakastavat luonnon kuvaamista. Suomen Luonnonvalokuvaajat ry on yli 3000 jäsenellään Euroopan suurin luontokuvajärjestö, ja vuodesta 1980 järjestetty Vuoden Luontokuva on yksi maailman suurimpia luontokuvakilpailuja.

Tällä pohjalla myös Luontokuvauksen käsikirja on tarpeellinen ja tuottaa iloa suurelle joukolle suomalaisia. Kirja on perusteellinen opas kaikentasoisille kuvaajille aloittelevista harrastajista aina täysverisiin ammattilaisiin, jotka joutuvat jatkuvasti täydentämään osaamistaan muun muassa jatkuvasti kehittyvän tekniikan vuoksi.

Kirja paljastaa salaisuuksia, joiden avulla monet yleisöä ihastuttaneet luontokuvat on otettu. Yleisö ei välttämättä tiedä, miten paljon ja millaista työtä upe-

an kuvan eteen on tehty. Toisaalta aina ei tarvitse lähteä merta edemmäs kalaan, ja auto toimii mainiona piilokojuna metsän eläimiä kuvatessa. Toisaalta, kun luontokuvaukselle rakennetaan puitteet, harrastus houkuttelee Suomeen turisteja ulkomaita myöten.

Kirja on myös taideteos ja luontoteos, joka satojen erinomaisten otosten kautta toimii innoittajana ja esimerkkinä harrastajakuvaajalle ja tarjoaa runsaasti tietoa myös luonnosta ja sen asukkien käyttäytymisestä.

Kirja on kaikkiaan kahden vuoden työn tulos, ja sen tekijöinä on lähes 30 ihmisen joukko Suomen parhaita ammattilaisia, jotka ovat näin antaneet tietämyksensä kaikkien käyttöön. Koko joukkoa emme voi palkita, mutta palkitsemme Markku Saihan, joka kirjan päätoimittajana vastaa kokonaisuuden rakentamisesta. Hänen panoksensa artikkelien kirjoittajana ja kuvaajana on myös merkittävä.

* * * * *

Tiedonjulkistamisen kohdeapurahat

Tiedonjulkistamisen neuvottelukunta myöntää tiedonjulkistamisen kohdeapurahoja yksityisille henkilöille tai ryhmille (ei yhteisöille tai yhdistyksille) tiedonjulkistamista palvelevan työsuunnitelman toteuttamiseen lähinnä luovan työn korvauksina. Kysymykseen tulevat tietoa popularisoivat kirjat, radio- ja TV-ohjelmat, lehtiartikkelit, sähköisessä muodossa julkaistavat tietotuotteet tai muut tietotuotteet.

Haettavana on myös puolivuotisia apurahoja. Ne mahdollistavat tietokirjailijoiden ja muiden tiedontuottajien ammattimaisen paneutumisen työhön määrääjäksi.

Tiedonjulkistamisen apurahoja voidaan hakea myös erityisryhmien tiedonjulkistamista edistävään koulutukseen. Koulutusapurahaa voivat hakea yksityiset henkilöt tai yhteisöt.

Kaunokirjalliset kohteet, oppikirjat, tieteelliset tutkimukset tai käännökset eivät kuulu apurahoituksen piiriin.

Apurahat vuonna 2013

Tiedonjulkistamisen apurahoina jaettava määräraha nousi tuntuvasti vuonna 2013. Vuonna 2012 jaettiin apurahoina 165 000 euroa ja vuonna 2013 yhteensä 270 000 euroa. Neuvottelukunnalle saapui 190 hakemusta. Haetun rahoituksen yhteismäärä oli yli 1 300 000 euroa. Neuvottelukunta tuki yhteensä 67 hakemusta. Kymmenelle henkilölle myönnettiin puolen vuoden työskentelyapuraha (10 000 €).

Hankkeet on listattu hakijan mukaan. Työryhmissä jokainen jäsen jättää oman hakemuksensa.

Kaksi apurahan saajaa ei halua tietojään julkaistavan verkossa.

Hankkeiden julkiset kuvaukset¹

Aalto, Niina, Lastenkirja Kosmologiaa kakaroille (työnimi), 3 000 €

¹ Hakija kirjoittaa hankkeestaan julkisen kuvauksen hakemuslomakkeeseen. Neuvottelukunta ei editoi hankekuvauksia.

Kuvakirja esittelee kosmologian perusteet alle kouluikäisille ja alakoulun ensimmäisiä luokkia käyville lapsille. Teoksessa käydään läpi maailmankaikkeuden syntyhistoria viihteellisesti tarinankerronnan kautta mutta faktoista tinkimättä.

Aalto, Sari Tuija Kaarina, Isänmaan ja ihmiskunnan palvelukseen. Puheenvuoroja yliopiston kasvatustehtävästä, 1 500 €

Helsingin yliopiston osakunnat julkaisevat marraskuussa 2013 laajalle yleisölle suunnatun kirjan työnimeltään "Isänmaan ja ihmiskunnan palvelukseen. Puheenvuoroja yliopiston kasvatustehtävästä". Julkaisu kootaan Helsingin yliopiston osakuntalaitoksen 370-vuotisjuhlavuoden kunniaksi. Tavoitteena on tarkastella yliopiston sivistys- ja kasvatustehtävää historiallisessa perspektiivissä sekä viimeaikaisten muutosten valossa ja muistuttaa opiskelijayhteisöllisyyden ja -aktiivisuuden merkityksestä.

Ansio, Heli Irmeli, Tragedia ajassa - ajaton tragedia -näyttelyjulkaisu ja tietokirja, 2 000 €

Antiikin tragedia puhuttelee tänään. Se näkyy arjessa, yhteiskunnassa ja teatterissa. Teatterimuseossa järjes-

tetään syksyllä 2013 näyttely Tragedia ajassa - ajaton tragedia. Näyttely esittelee Suomessa vuosina 1980-2011 esitettyjä klassisia kreikkalaisia tragedioita. Näyttelyyn tuotetaan oheisjulkaisu, jonka tavoitteena on toimia itsellisenä tietopakettina näyttelyvieraille. Sen tavoitteena on olla myös pohjatyönä aihetta käsittelevälle tietokirjahankkeelle. Kirja julkaistaan vuonna 2014.

Berglund, Eeva Kaarina, Kuvakirja: Mikä Uusi Helsinki? Kymmenen avausta kaupungin mahdollisuuksiin, 1 500 €

Kuvakirja koostuu kriittisistä kuvaesseinä, jotka esittelevät Helsingin rakennetun ympäristön menneeseen, nykyisen ja haaveillun Helsingin ulottuvuudesta. Kaikki kirjoittajat ovat itse kokeneita ja asiantuntevia kirjoittajia ja muutoksentehtäjiä, joille Helsinki on ammatillisesti tuttu ja henkilökohtaisesti merkityksellinen.

Forss, Timo Kalevi, Poliittinen laululiike Suomessa -tietokirja, 4 000 €

Poliittinen laululiike Suomessa on kirja, joka kartoittaa koko ilmiön historian 1900-luvun alun arkki-veisuista, kisäli- ja työväenlauluista 1970-luvun Agit Propin, Kom-teatterin ja muiden ohjelmaryhmien kultakauteen. Ääneen pääsevät tuon ajan keskeiset tekijät, joista suurinta osaa on vielä mahdollista haastatella. Kirja rakentuu haastatteluista, musiikki- ja tekstianalyseista ja aiheen historiallisesta taustoittamisesta. Myös tämän päivän säveltäjät ja sanoittajat kertovat poliittisen laululiikkeen vaikutuksesta tekemisensä.

Grönstrand, Heidi Camilla, Suomalaisen kirjallisuuden monikielisyys, 10 000 €

Suomalaisen kirjallisuuden monikielisyys -tietokirjahanke tekee näkyväksi suomalaisessa kulttuurissa risteäviä kielten ja kulttuurien kerroksia ja yhteensulautumia – ja niihin liittyviä tunteita ja valtakamppailuja. Siinä liikutaan ajallisesti Aleksis Kiven ajoista nykypäivään, ja katsotaan, miten kirjailijat ovat teoksissaan ja omassa toiminnassaan kyseenalaistaneet ja tulkinneet uudelleen suomalaiseen kulttuuriin rakentuneita yksikielisuuden ihanteita, odotuksia ja vaatimuksia.

Heikkilä-Halttunen, Päivi Maaret, Lue lapselle! populaari opaskirja lasten vanhemmille, 4 000 €

Lue lapselle! (työnimi) on yleistajuinen, ensisijassa lasten vanhemmille ja muille kasvattajille suunnattu teos lastenkirjallisuuden hyödyistä ja ilosta osana lapsen kasvua ja kehitystä.

Hirvi-Ijäs, Maria Sylvia, Kirjaprojekti ”22 näkemystä – taiteellinen ajattelu suomalaisessa nykytaiteessa”, 4 000 €

Kirja perustuu 22 1970-luvulla syntyneen kuvataiteilijan haastatteluun. Mukaan valitut taiteilijat ovat etabloituneita, kansainvälisesti ja kansallisesti menestyneitä ja edustavat laajaa teko- ja taiteellisten strategioiden skaalaa.

Tietokirjan tavoitteena on toimia eräänlaisena käsi-kirjana viimeisten kahden vuosikymmenen ajan tärkeimpien kuvataiteilijoiden taiteeseen ja ajatteluun. Tällä kirjalla on mahdollista antaa alustava aikalaistaitteen katsaus ja suhteuttaa suomalaisen taidekentän toimijoita laajempaan kansainväliseen taidekeskusteluun.

Kirja tuo esille tekijöiden taiteellista ajattelua niin, että suuri yleisö voi saada yleiskuvan siitä mitä taiteilijan työ tänä päivänä on, minkälaisia valintoja, päätöksiä ja ajatuksia taiteellisen tuotannon taustalla on. Jokaisen taiteilijan tuotanto tuodaan esille runsaan ja laadukkaan kuvamateriaalina kanssa.

Hotakainen, Markus Tapani Aleksanteri, T-tuubi, uudenlainen tiedettä ja tekniikkaa esittelevä internetsivusto, 5 000 €

T-tuubi – tiedettä ja tekniikkaa tunteella

Uusi älyllinen ajanvietepalvelu meille kaikille, joiden mielestä maailma ympärillämme on tajuttoman kiinnostava.

Houni, Pia Maria, Tragedia ajassa - ajaton tragedia -näyttelyjulkaisu ja tietokirja, 2 000 €

Antiikin tragedia puhuttelee tänään. Se näkyy arjessa, yhteiskunnassa ja teatterissa. Teatterimuseossa järjestetään syksyllä 2013 näyttely Tragedia ajassa - ajaton tragedia. Näyttely esittelee Suomessa vuosina 1980-2011 esitettyjä klassisia kreikkalaisia tragedioita. Näyttelyyn tuotetaan oheisjulkaisu, jonka tavoitteena on toimia itsellisenä tietopakettina näyttelyvieraille. Sen tavoitteena on olla myös pohjatyönä aihetta käsittelevälle tietokirjahankkeelle. Kirja julkaistaan vuonna 2014.

Ilonen, Juha, Kolmas Helsinki - kerroksia arjen arkkitehtuurissa, 2 000 €

Helsingin keskustan talot kertovat tarinansa kaupungin kasvusta ja muuttumisesta. Korotetut ja muokatut kivitalot ovat kerrostuneen Helsingin keskeisintä sisältöä. Keskustan olemukseen kuuluu myös kirjava valikoima poikkeuksia näennäisestä yhtenäisyydestä. Kirja nostaa esiin muutosten syyt talojen julkisivujen kautta. Kuvat ovat muotokuvia taloista persoonallisuuksina, kohtisuoria projektioita.

Näkökulma on pysäyttävä, ja se auttaa ymmärtämään arkkitehtuuria arkkikokemusta perusteellisemmin.

Junka-Aikio, Laura Orvokki, Marjamatkat: Thaimaalaiset marjanpoimijat Suomessa, 2 000 €

Marjametsässä törmää yhä useammin ulkomaalaisiin, etupäässä thaimaalaisiin marjanpoimijoihin. Ilmiö puhuttaa, mutta siihen on vaikeaa ottaa kantaa. Marjamatkat tarkastelee ilmiötä sekä tutkimuksen että taiteiden ja visuaalisen kulttuurin kautta. Kirja pyrkii avaamaan aiheeseen uusia näkökulmia ja syventämään ja laajentamaan aiheesta käytyä yhteiskunnallista keskustelua.

Juvonen, Anna-Maija, Ihmisoikeudet yritystoiminnassa -aiheisen kirjan kirjoittaminen, 10 000 €

Ihmisoikeuskysymykset ovat yritystoiminnan arkea. Työsuoja, työehdot, yksityisyydensuoja, syrjimättömyys, suhteet ympäröivään yhteisöön on Suomessa järjestetty laeilla, mutta toimittaessa globaaleilla markkinoilla paikallinen lainsäädäntö ei aina vastaa kansainvälisten ihmisoikeussopimusten velvoitteita. Kirjassa kuvataan miten ihmisoikeudet liittyvät yritystoimintaan ja mitkä asiat voivat muodostaa yritystoiminnassa ihmisoikeusriskejä ja kuinka hallita näitä riskejä.

Järvi, Antti Juhani, Karanteeni – kuinka AIDS saapui Suomeen, 10 000 €

Antti Järven ja Hanna Nikkasen tietokirja Karanteeni – kuinka AIDS saapui Suomeen (työnimi) kertoo taudin suomalaisen tarinan. Se kertoo ensimmäisistä Auroran sairaalan keskitetyistä AIDS-potilaista ja siitä, miten tauti, sitä koskeva uutisointi ja julkinen keskustelu vaikuttivat Suomen homoyhteisöön. Se on myös ajankuva 1980-luvun Suomesta ja Helsingistä sekä tarina siitä, miten lääkintöhallitus ja Suomen poliittinen johto reagoivat uhkaavaan epidemiaan.

Kanerva, Kaisa Pauliina, Perhe R tilastojen äärellä – tietokirja ja internet-sivusto, 3 000 €

Yleistajuinen tietokirja ja verkkosivusto tilastotietees-tä arjessamme: työssä, harrastuksissa, uutisten taustaselvittelyssä. Tiedon saatavuuden parantuessa mm. avoimen datan ansiosta nousee tilastojen käsittelytaitojen puute ongelmaksi. Tilastojen käsittelyä lähestytään teoksessa kahdella aivan uudella tavalla: tarinan kautta tilastotieteen kysymykset liitetään lukijan arkeen ja R-ohjelman käyttöopastuksen avulla lukija johdatetaan kokeilemaan ongelmien ratkaisua käytännössä.

Karhu, Hanna, Suomalaisen kirjallisuuden kadotetut kirjat, 4 000 €

Tietokirjassa "Suomalaisen kirjallisuuden kadotetut kirjat" esitellään kirjoja, joita ei ole saatavillamme: valmiita kirjoja, joista ei ole säilynyt kappaleita, teos-käsikirjoituksia jotka ovat kadonneet tai tuhouttu sekä teoksia jotka ovat jääneet pelkiksi suunnitelmiksi tai luonnosvaiheeseen. Kirja avaa kirjailijoiden tuotannosta uusia puolia. Kirjassa esitellään kadotettuja teoksia esimerkiksi Aleksis Kiveltä, Aino Kallakselta, Pekka Lounelalta ja Eeva Joenpellolta.

Karttunen, Anna Kaisa, Ruokaturvaa käsittelevän tietokirjan havainnollistaminen grafiikan keinoin, 3 000 €

Ruokaturvakirja on ensimmäinen alaa kattavasti käsittelevä suomenkielinen teos. Se on tarkoitettu maailmanlaajuisista ruokakysymyksistä kiinnostuneille kansalaisille ja myös oppilaitosten materiaaliksi. Kirjan kirjoittajat ovat alan kokeneita asiantuntijoita. Apuraha mahdollistaa kirjan runsaan tilastoaineiston havainnollistamisen grafiikan keinoin.

Kemppainen, Pentti Olavi, Kaupallisen radion historia Suomessa (työnimi), 3 000 €

Kaupallinen radio Suomessa täyttää keväällä 2015 kolmekymmentä vuotta. Tämä kirja on ensimmäinen kattava historia aiheesta. Paikallislähetys aloittivat lähetyksenä vuoden 1985 keväällä. Ensimmäisenä oli äänessä Radio Lakeus Nivalassa. Kaupallinen radio on näinä vuosikymmeninä käynyt läpi voimakkaan muodonmuutoksen pienistä paikallislähettimistä valtakunnallisiksi formaattiradioiksi. Tänä päivänä kaupallinen radio käsittää 12 valtakunnallista ja 55 alueellista tai paikallista radioasemaa.

Keränen, Katja Johanna, Kunnon vuodet, liikunta-kirja yli 60-vuotiaalle, 2 000 €

Haen apurahaa yli 60-vuotiaalle suunnatun käytännönläheisen, elämänmakuisen ja innostavan liikunta-kirjan, Kunnon vuodet, kirjoittamiseen. Kunnon vuodet - kirja sisältää liikuntaohjelmia ja käytännön neuvoja liikunnan toteuttamiseen, lisämausteena kommentteja ja kokemuksia +60-vuotiailta liikkujilta. Teos sisältää tekstin lisäksi myös kuvia.

Kirjassa vastataan mm. seuraaviin kysymyksiin: Mitkä ovat hyvän kunnon osa-alueet ja miten niitä harjoitetaan? Miten keho muuttuu ikääntyessä? Miksi kannattaa liikkua? Miten ikääntymismuutoksia voi hidastaa tai niiden haittoja ehkäistä liikunnan avulla? Miten liikkua mahdolliset terveydelliset rajoitteet, sairaudet ja krempat huomioiden? Milloin ei kannata liikkua?

Kiistala, Ilkka Kristian, Perhe R tilastojen äärellä – tietokirja ja internet-sivusto, 3 000 €

Yleistajuinen tietokirja ja verkkosivusto tilastotietees-tä arjessamme: työssä, harrastuksissa, uutisten taust-

taselvittelyssä. Tiedon saatavuuden parantuessa mm. avoimen datan ansiosta nousee tilastojen käsittelytaitojen puute ongelmaksi. Tilastojen käsittelyä lähestytään teoksessa kahdella aivan uudella tavalla: tarinan kautta tilastotieteen kysymykset liitetään lukijan arkeen ja R-ohjelman käyttöopastuksen avulla lukija johdatetaan kokeilemaan ongelmien ratkaisua käytännössä.

Kohtala, Cindy Ruth Diane, Kuvakirja: Mikä Uusi Helsinki? Kymmenen avausta kaupungin mahdollisuuksiin, 1 500 €

Kuvakirja koostuu kriittisistä kuvaesseinä, jotka esittelevät Helsingin rakennetun ympäristön menneeseen olevaa merkittävää muutosta monesta näkökulmasta. Siitä tulee runsaasti kuvitettua ja epätavallisesti taitettua: sanat ja kuvitus yhdessä avaavat oivalluksia menneen, nykyisen ja haaveillun Helsingin ulottuvuudesta. Kaikki kirjoittajat ovat itse kokeneita ja asiantuntevia kirjoittajia ja muutoksentekijöitä, joille Helsinki on ammatillisesti tuttu ja henkilökohtaisesti merkityksellinen.

Koivunen, Kristiina, Kurdistan muutoksen kynnyksellä -tietokirja, 5 000 €

Kirja kertoo, keitä kurdit ovat ja mitä kurdikysymyksellä tarkoitetaan. Siinä etsitään vastauksia siihen, miksi tämä Lähi-idän neljänneksi suurin kansa ei ole pystynyt perustamaan omaa valtiota. Lähi-idän ja Pohjois-Afrikan arabikevät ja sosiaalisen median kasvava suosio lisäävät muutospaineita myös Kurdistanissa. Kirjoittajat pohtivat myös sitä, täytyvätkö Kurdistanin itsenäistymisen edellytykset tulevaisuudessa."

Kolbe, Laura, "Sanomalehtinainen Pirkko "Pii" Kolbe ja modernisoituvan Suomen tunnemaailmat, 5 000 €

Sanomalehtinainen - toimittaja - pakinoitsija. Pirkko "Pii" Kolbe ja modernisoituvat suomalaiset tunnemaailmat"

"Pii" Kolbe teki elämäntyönsä toimittajana 1950-luvulta 1990-luvulle ja oli osaltaan toimittaja nostamassa esiin teemoja ja aiheita, joilla vaikutettiin modernin hyvinvointivaltion tunnemaailmojen tuottamiseen. Hänen erikoisalaansa olivat arkielämään, perheeseen ja naisten tasa-arvoon liittyvät jutut sekä jokaviikkoinen (HS) pakinointi nimimerkillä "Piin pakinat". "

Koli, Antti Juhana, Suomen liskot ja käärmeet - tietokirja, 4 000 €

Kyy, rantakäärme, vaskitsa, sisilisko ja kangaskäärme eli Suomen matelijat ovat tärkeä ja näkyvä ryhmä luonnossamme. Niihin reagoidaan vahvasti mutta biologista tietoa lajeista on vähän suuren yleisön

saatavilla. Suomen liskot ja käärmeet -tietokirja kertoo kuvan ja sanan voimalla yksityiskohtaisesti näiden viiden lajin ekologian, etologian ja anatomian. Lisäksi kirja käsittelee ihmisen ja käärmeiden suhdetta ja lajien suojelua.

Korkman, Petter Andreas, Tiedon julkistamisen kulttuuritehdas (Tiuku), 10 000 €

Tiedon julkistamisen kulttuuritehdas Tiuku on tutkimuksen, taiteen ja uuden journalismin yhteistoiminnallisia hankkeita tuottava ja mahdollistava verkosto. Tiuku luo yhteistoiminnallista hankkeiden kehittelyä tukevan verkoston. Taiteen, mediatyön ja tutkimuksen ammattilaisille tarjotaan edellytykset luoda yhdessä uusia tiedon julkistamisen malleja tekemällä pohjimmiltaan juuri sitä, mitä itse tekevät parhaiten, eli käyttämällä oman alansa osaamista.

Laamo, Mina, Toinen maailma - dokumenttielokuva, 4 000 €

Toinen maailma on dokumenttielokuva nuorista naisista, jotka tasapainottelevat täydellisemmän elämän ja epäonnistumisenpelon välillä. Lapsuuden ja nuoruuden toiveet siitä, millaiseksi olisi pitänyt tulla, eivät aina kohtaa todellisuuden kanssa. Kun arki ja normaalius tuntuvat vierailta ja ikäviltä, unelmat toimivat arjen pakopaikkana, mutta liian suurina unelmista voi tulla elämää kontrolloivia painajaisia. Miten löytää tie kohti oman epätäydellisyyden ja elämän hallitsemattomuuden hyväksymistä?

Lindén, Ruth Saima Mariella, för boken Åpomenader, en introduktion i Åbos kulturhistoria, 5 000 €

Åpomenader är introduktion i Åbos kulturhistoria, en essäbok i bild och text som utgår från den offentliga miljön i staden.

Det är en lättillgänglig men djup bok om stadens väsen och dess långa historia. De knyts ihop utgående från vandringar längs den å som en gång ledde till stadens uppkomst.

Åbos historia belyser också nationen Finlands historia.

Boken komprimerar och fördjupar kunskapen om platsen Åbo.

Den riktar sig både till ortsbor och resenärer och fyller ett behov av fördjupande historisk information som samtidigt knyter an till dagens stad.

Länsisalo, Heikki Pekka, Saksan historiaa käsittelevä esseekokoelma, 3 000 €

Esseekokoelma käsittelee suomalaisten huonosti tuntemaa aihepiiriä 1900-luvun Saksan oikeistolaista kulttuuria. Teos paneutuu erityisesti Weimarin tasa-

vallan militaristiseen kirjallisuuteen ja elokuvaan, natsi-Saksan kulttuuriin sekä myöhempiin yrityksiin selittää Adolf Hitlerin valtakauden tapahtumia.

Markkula, Pia Inkeri, Pienten otusten salaisuuksia: mikromaailman opas lapsille, 2 000 €

Pienten otusten salaisuuksia: mikromaailman opas lapsille

Mikroskooppisen pieniä selkärangattomia eläimiä lapsille esittelevä tietokirja sekä internet-sivut: kuvitettu matka pienten otusten maailmaan, elintapoihin ja merkitykseen ihmisille."

Moilanen, Paula Maria, Sukupolvien historiaa: Pulpetin salaisuus, 2 000 €

Pulpetin salaisuus on jatkoa sukupolvien historiasta kertovalle Keinuhevosele. Lähihistorian teemat tulevat ymmärrettäviksi kolmen sukupolven tarinana, pienemmille yhdessä aikuisten kanssa luettuna ja isommille itsenäisesti. Kirjassa kuvataan koulumuotojen erot ja tavat, elinkeinot, liikkumisen ja uusien keksintöjen (esim. phelin ja radio) tuoma helpotus, kädentaidot, säästäväisyys ja vanhat juhlatavat ym. tiedon juoneen piilotettuna. Lasten elämä ja kokemukset ovat pääasiassa.

Mäkinen, Jari Isto, T-tuubi, uudenlainen tiedettä ja tekniikkaa esittelevä internet-sivusto, 7 000 €

T-tuubi – tiedettä ja tekniikkaa tunteella

Uusi älyllinen ajanvietepalvelu meille kaikille, joiden mielestä maailma ympärillämme on tajuttoman kiinnostava.

Mäntyniemi, Päivi Birgitta, Historiallisten maanjäristysten sivusto – Webbsidan om historiska jordskalv, 1 500 €

Verkkosivusto esittelee kaksitoista merkittävää historiallista maanjäristystä Suomesta ja lähialueilta. Niistä vanhin sattui 1757 ja viimeaikaisin vuonna 1931.

Vanhoina aikoina järjestyksiä saatettiin havaita ihmisastein, vaikka kojemittaukset puuttuivat.

Jokaisesta maanjäristyksestä esitetään kartalla ne paikkakunnat, joista on säilynyt muistiinpanoja havaituista vaikutuksista ihmisiin ja ympäristöön. Vaikutusten voimakkuus on tiivistetty kokonaisluvaksi 12-portaisella asteikolla.

Nehri, Welat, Kurdistan muutoksen kynnyksellä - tietokirja, 5 000 €

Kirja kertoo, keitä kurdit ovat ja mitä kurdikysymyksellä tarkoitetaan. Siinä etsitään vastauksia siihen, miksi tämä Lähi-idän neljänneksi suurin kansa ei ole pystynyt perustamaan omaa valtiota. Lähi-idän ja Pohjois-Afrikan arabikevät ja sosiaalisen median

kasvava suosio lisäävät muutospainetta myös Kurdistanissa. Kirjoittajat pohtivat myös sitä, täyttyvätkö Kurdistanin itsenäistymisen edellytykset tulevaisuudessa.

Niemelä, Reetta Tuulia, Lasten tietokirjakäsikirjoitusten kirjoittaminen, 5 000 €

Reetta Niemelä hakee apurahaa käsikirjoitusten laatimiseen kaupunkiviljely- ja tähtitiede-aiheisiin lasten tietokirjoihin. Molemmat aihepiirit tulevat harvoin esille pienten lasten tietokuvakirjoissa. Kaupunkiviljely antaa tunteen omanarvontunnosta ja osallisuudesta sekä lisää perheen ja yhteisön yhteenkuuluvuutta. Tähtitiede asettaa meidät kysymään yhä uudelleen ja uudelleen filosofis -luonnontieteellisen kysymyksen siitä, keitä me olemme ja mikä roolimme on maailmankaikkeudessa.

Nieminen, Tommi Henrikki, Journalistinen reportaasi- ja tietokirja 2000-luvun Intiasta, 2 000 €

Journalistinen reportaasi- ja tietokirja uudesta Intiasta, 2010-luvun nousevasta talouden ja kansainvälisen politiikan voimatekijästä.

Nikkanen, Hanna Maija, Karanteeni – kuinka AIDS saapui Suomeen, 10 000 €

Antti Järven ja Hanna Nikkasen tietokirja Karanteeni – kuinka AIDS saapui Suomeen (työnimi) kertoo taudin suomalaisen tarinan. Se kertoo ensimmäisistä Aurooran sairaalaan keskitetyistä AIDS-potilaista ja siitä, miten tauti, sitä koskeva uutisointi ja julkinen keskustelu vaikuttivat Suomen homoyhteisöön. Se on myös ajankuva 1980-luvun Suomesta ja Helsingistä sekä tarina siitä, miten lääkintöhallitus ja Suomen poliittinen johto reagoivat uhkaavaan epidemiaan.

Oravisjärvi, Jani, Antiikin rahat - länsimaisen rahan talouden ja -järjestelmien synty, 3 000 €

Teoksessa kerrotaan länsimaisen rahajärjestelmien ja -talouden synnystä ja muovautumisesta. Teos kattaa ajallisesti noin 1000 vuotta arkaaiselta kaudelta keskiajan alkuun saakka. Tänä aikana useat antiikin valtioiden päämiehet, kenraalit, vallananastajat ja historian jo unohtamat heimot ovat jättäneet pysyvän jälkensä rahajärjestelmään ja jotka ovat yhä tunnistettavissa nykyisissä kolikoissa.

Pakkanen, Lea, Tietokirjaprojekti "Jordanin laakson hiljainen taistelu", 3 000 €

Tieto- ja valokuvakirja. Jordanjoen laakso on Israelin ja Palestiinan rauhanneuvotteluiden keskiössä. Se kattaa kolmanneksen Länsirannasta, on Palestiinan tärkein maanviljelysalue ja koti noin 60 000 palestiinalaiselle, joista vajaa puolet on beduiineja, puolinomadeja lammaspaimenia. Israelin politiikka on

tehnyt heidän elintavastaan mahdotonta. 94% Jordannin laakson pinta-alasta on palestiinalaisten ulottumattomissa. Beduiinien kohtalo symboloi koko Jordania laakson geopolittista muutosta.

Parkkamäki-Kotakallio, Sonja Hannele Maria, Isänmaan ja ihmiskunnan palvelukseen. Puheenvuoroja yliopiston kasvatustehtävästä, 1 500 €

För att ära nationsväsendets 370-års jubileum ger nationerna vid Helsingfors universitet i november 2013 ut en artikelsamling som riktar sig till en bred publik. Samlingen kallas "Isänmaan ja ihmiskunnan palvelukseen. Puheenvuoroja yliopiston kasvatustehtävästä". Publikationen granskar universitetets bildande och fostrande uppgift i ett historiskt perspektiv och beaktar också förändringarna som nyligen skett. Publikationen påminner om studentgemenskapens och studentaktivitetens betydelse.

Parkkinen, Jukka Sakari, Aapeli - aika hyvä kirjailijaksi. Simo Puupposen elämäkerta., 3 000 €

Aapelin (Simo Puupponen) elämäkerta

Parkkinen, Laura Liisa Elina, Populismien kieli, 3 000 €

Populismi on käsitetty ideologiaksi ja ismiksi. Ranskalainen koulukunta näkee populismien ennen kaikkea poliittisena kommunikaationa. Tässä tarkastellaan eri populistien puheita kommunikaation näkökulmasta. Keskeiseksi nousevat erilaiset kielelliset piirteet, jotka ovat samankaltaisia eri populistien puheissa. Miten Hugo Chavez, Marine Le Pen, Silvio Berlusconi ja Timo Soini ottavat yleisönsä? Miksi he kaikki käyttävät mainoskieltä ja siteeraavat Raamatua?

Kielellisten piirteiden lisäksi tarkastellaan sitä, miten populistit esittävät itsensä. Esimerkiksi Marine Le Pen käyttää hyväkseen naistenlehtiä (Elle, Point de Revue) esittääkseen itsensä. Miksi populistin on hyvä olla nainen?

Tässä kirjassa esitetään paitsi populistin yhteiset retoriset keinot, myös se, miten populistinen puhe muuttaa totuttua sekä tuodaan selvyttä populismin käsitteeseen. Esimerkiksi poliittisen viihteen ja uskonnon läheisyys selvennetään. Samalla tuodaan esiin se, miten populismi on muuttunut historiallisten avaintapahtumien kautta toisen maailmansodan jälkeen aina pankkiromahdukseen 2008. Miten television tulo vaikutti populismiin ja mitä on telepopulismi?"

Pekkonen, Heli Tuulia, Tietokirjaprojekti "Jordannin laakson hiljainen taistelu", 3 000 €

Tieto- ja valokuvakirja. Jordanojen laakso on Israelin ja Palestiinan rauhanneuvotteluiden keskiössä. Se

kattaa kolmanneksen Länsirannasta, on Palestiinan tärkein maanviljelysalue ja koti noin 60 000 palestiinalaiselle, joista vajaa puolet on beduiineja, puolimadeja lammaspaimenia. Israelin politiikka on tehnyt heidän elintavastaan mahdotonta. 94% Jordannin laakson pinta-alasta on palestiinalaisten ulottumattomissa. Beduiinien kohtalo symboloi koko Jordania laakson geopolittista muutosta.

Piha, Tiina Johanna, Avain arkkitehtuuriin (työnimi). Arkkitehtuurin tietoteos lapsille ja nuorille., 10 000 €

Avain arkkitehtuuriin on ensimmäinen suomalainen lapsille ja nuorille suunnattu arkkitehtuurin tietoteos, joka avaa arkkitehtuurin peruskäsitteitä, lähtökohtia, menetelmiä ja tavoitteita lukijoiden iän huomioon ottavalla tavalla. Kirjan erityispiirre on runsas ja havainnollinen piirroskuviitus. Kirjalla halutaan herättää uuden sukupolven kiinnostus rakennettua ympäristöä kohtaan, antaa avaimet lukea arkkitehtuuria (vrt. medialukutaito) ja ottaa siihen kantaa ennakkoluulottomasti ja omin ehdoin.

Pohjanheimo, Esa Olavi, "Tehkää hyvin" - työyhteisön sosiaalipsykologia, 10 000 €

Hankkeen tarkoituksena on kirjoittaa sosiaalipsykologiseen teoriaan ja tutkimukseen sekä monipuoliseen käytännön kokemukseen perustuva teos, joka antaa välineitä ymmärtää työyhteisön dynamiikkaa, yksilöiden toimintaa yhteisössä ja yhteisön vaikutusta yksilöihin. Ymmärtämisen lisäksi teos sisältää keinoja työkaluja edistää työyhteisön toimivuutta niin hyvinvoinnin kuin tuloksellisuudenkin näkökulmasta.

Pohjola, Johanna Maria, Maahanmuuttajien omissa etnisissä ravintoloissa käsittelevä tietokirja, 3 000 €

Hankkeen kohteena on tietokirja Suomen etnisistä ravintoloista ja niiden siirtolaisyrityksistä. Toimittaja Johanna Pohjolan ja valokuvaaja Heli Sorjosen teos käsittelee maahanmuuttoa ja monikulttuurista Suomea ruoan ja ihmisten kautta. Valokuvapainotteinen kirja kertoo ulkomaalaistaustaisten ravintolayrittäjien ja -työntekijöiden arjesta heidän näkökulmastaan. Tavoite on lisätä tietoa maahanmuutosta sekä vahvistaa suvaitsevaisuutta ja ymmärrystä maamme ulkomaalaisperäistä väestöstä kohtaan.

Puikkonen, Arja Marjatta, Käsikirja mielikuvituksen matkailijalle - kirjoittamisen opas lapsille ja nuorille, 2 000 €

Käsikirja mielikuvituksen matkailijalle (työnimi) on luovan kirjoittamisen seikkailukirja 9-13-vuotiaille. Kirja opastaa kirjoittamisen ja sanataiteen peruskäsitteiden - mm. rytmin, kertojavalintojen, eri genrejen, aiheen, juonen - ääreen innostavalla, mukaan haasta-

valla tavalla. Kirja toimii sekä inspiraatiokirjana nuorelle kirjoittajalle että oppimateriaalina sanataide- ja äidinkielen opettajille.

Puikkonen, Emma, Käsikirja mielikuvituksen matkaajille - kirjoittamisen opas lapsille ja nuorille, 2 000 €

Käsikirja mielikuvituksen matkaajalle (työnimi) on luovan kirjoittamisen seikkailukirja 9-13-vuotiaille. Kirja opastaa kirjoittamisen ja sanataiteen peruskäsitteiden - mm. rytmien, kertojavalintojen, eri genrejen, aiheen, juonen - ääreen innostavalla, mukaan haastavalla tavalla. Kirja toimii sekä inspiraatiokirjana nuorelle kirjoittajalle että oppimateriaalina sanataide- ja äidinkielen opettajille.

Puurtinen, Toni Juhani, Alaston satama, 4 000 €

Alaston satama on dokumenttielokuva laivoista ja laivanrakennuksesta sekä globaalin maailmantalouden ujuttautumisesta pienen telakkaduunarin elämään.

Rajala, Pertti Johannes, Selkotietokirja suomalaisten merkkihenkilöiden elämänerroista, 3 000 €

" Tahtoa, taitoa ja sisua " - selkotietokirja suomalaisten merkkihenkilöiden elämäntarinoista.

Ranta, Pertti, Villit, vihreät kaupungit - Suomen kaupunkikasvit, 2 000 €

Villit, vihreät kaupungit - Suomen kaupunkikasvit on yleistajuinen tietokirja, jonka kohderyhmänä ovat kaupungeissa asuvat suomalaiset, joille kaupunkiluonto on myös lähiluontoa. Kirjan tavoitteena on auttaa kaupunkilaisia havaitsemaan lähiluontonsa monimuotoisuus ja siten osaltaan edistää ekologista lukutaitoa. Kirja on formaatiltaan maastokelpoinen Vastaavaa teosta ei ole Suomessa aikaisemmin julkaistu.

Rantanen, Lasse Taneli, Suolistobakteerin seikkailut – Lasten tietokuvakirjasarjan toinen osa, 3 000 €

Lapsille suunnatun tarinallisen tietokirjasarjan toisen osan suunnittelu ja kuvittaminen. Tarina on klassinen hyvän ja pahan taistelu, jossa pääosassa on hyvä suolistobakteeri.

Rantanen, Pekka Juhani, Marjamatkat: Thaimaalaiset marjanpoimijat Suomessa, 2 000 €

Marjametsässä törmää yhä useammin ulkomaalaisiin, etupäässä thaimalaisiin marjanpoimijoihin. Ilmiö puhuttaa, mutta siihen on vaikeaa ottaa kantaa. MARJAMATKAT tarkastelee ilmiötä sekä tutkimuksen että taiteiden ja visuaalisen kulttuurin kautta. Kirja pyrkii avaamaan aiheeseen uusia näkökulmia ja syventämään ja laajentamaan aiheesta käytyä yhteiskunnallista keskustelua.

Sallinen, Paula Kaarina, Neiti Suen serkku/ ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmä Suomessa, 1 000 €

Artikkeli kertoo esimerkkitapausten kautta, miten Suomeen töihin tulleet ihmiset joutuvat ihmiskaupan uhreiksi ja tekemään pakkotyötä. Artikkelissa kerrotaan myös, miten suomalainen ihmiskaupan uhrien suojelujärjestelmä toimii.

Saramäki (Os. Huhtinen), Kaarina Marja Birgitta, Tietokirja jätepolitiikasta, 3 000 €

Jätepolitiikan käsikirja esittelee jätteisiin liittyviä näkökulmia laajempaa taustaa vasten. Kirja sisältää perustiedot jätepolitiikasta ja sen yhtymäkohdista muuhun ympäristöpolitiikkaan. Käsikirja lisää kokonaisvaltaista ymmärrystä jätepolitiikasta ja sen mahdollisuuksista osaltaan vaikuttaa ihmiskunnan ekologisen jalanjäljen pienentämiseen.

Seitajoki, Tommi Antero Kristoffer, Vierastalo / Gästhemmet (työnimi), 3 000 €

Dokumenttielokuva kertoo Noaks Ark -vierastalon työstä suomalaisten HIV-positiivisten hyväksi Tukholmassa. Vierastalo perustettiin 1986 ja se toimi sekä kohtaamis- että asuinpaikkana HIV-tartunnan saaneille henkilöille. Vierastalossa asui useita suomalaisia ja sinne paettiin Suomessa vallitsevien ahdasmielisten olosuhteiden vuoksi. Noaks Ark oli paikka, jossa "kuolemaantuomitut" pystyivät saamaan ihmisarvoisen kohtelun ja sitä kautta elämänilonsa takaisin.

Simola, Matti Kalevi, Helsingin edistysellinen sosialidemokratia 1964 - 1987, 3 000 €

Tarkoitus on kirjoittaa kirja ns. edistyksellisestä hel-sinkiläisestä sosialidemokratiasta. Se oli osa ns. vasemmistoradikalismia ja osa kunnallispolitiikkaa. Ensimmäisen kerran liike esiintyi vuonna 1964. Kaupunginvaltuustoon ensimmäiset vaikuttajat tulivat 1969 ja eduskuntaan 1970-luvulla. Liike oli aluksi oppositio- ja muutosliike. Painopiste siirtyi sitten joukkoliikkeestä päätöksentekoon ja toiminta supistui keskeisten lautakuntien jäsenten tapaamisiin, jotka päättyivät noin vuonna 1987.

Turtiainen, Jussi Petteri, Suomalaisen työntekijäkuvan muutos 1945-2013, 2 000 €

Monia riivaa työssä stressi ja riittämättömyyden tunne. Sähköpostien virta ja kokouksissa pörrääminen ovat työn arkea. Samalla nykytyöntekijyyteen on kiinnittynyt epidemianlailla monenlaista oiretta ja vaivaa. Toisaalta samaan aikaan peräänkuulutetaan kehittymistä, oppimista ja joustavuutta uuden työelämän piirteinä. Usein keskustelu työhyvinvoinnista jää yksilökeskeiseksi selitysten hakemiseksi tai huonon työorganisaation syytelyksi. Historian ja kult-

tuurin muutos otetaan harvoin tarkastelun keskiöön työntekijyyden nykyanalyysissä.

Tämä tietokirja kertoo työn, työympäristön, työkulttuurien ja työterveyden muutoksesta viimeisten seitsemänkymmenen vuoden aikana Suomessa. Kirjan keskiössä olevaa työntekijyyden radikaalia muuttumista tarkastellaan mm. työpaikkailmoituksissa, ope-
tusalalla, työorganisaatioissa ja teollisuudessa. Kirjas-
sa paneudutaan myös työhyvinvointi/pahoinvointi-
keskusteluun historiallisena ilmiönä. Kirjassa raken-
netaan erillisissä luvuissa esiteltyjen tulosten ja näkö-
kulmien perusteella uudentyyppinen analyysi työntekijyyden pitkän aikavälin muutoksista ja nykytilasta. Apuna käytetään myös kansainvälisiä keskusteluja kulttuurien, yhteiskuntien ja sosiaalisten koodistojen muutoksesta.

Teos on mukaansatempaava tietokirja työntekijyyden murroksesta Suomessa. Siinä käytetään muutosten havainnollistavia esimerkkejä ja laajoja aineistomateriaaleja eri vuosikymmeniltä. Se sisältää helposti lähestyttäviä tартtumapintoja sekä akateemiseen keskusteluun että työntekijöiden ja esimiesten kokemusmaailmaan. Kirjaa voidaan hyödyntää muun muassa sosiaalitieteiden, työelämän tutkimuksen, psykologian, historian, johtamistieteiden ja työtervetytieteiden aloilla.

Turunen, Ari Tapio, Maailman kuvat, 2 000 €

Ari Turusen kirja "Maailman kuvat" esittelee eri kulttuurien ja aikakausien maailmankarttoja ja peilaa niiden kautta erilaisia maailmankuvia. Kirjassa esiteltyjen karttojen avulla havainnollistetaan maailmankuvien moninaisuus ja haastetaan lukijat kyseenalaistamaan myös omat vakiintuneet käsityksensä maailmasta.

Valtanen, Tuomas, Joonas, 2 000 €

Veikko ”Joonas” Savolainen on yli 60 vuotta ammatikseen sarjakuvaa piirtänyt konkari, joka on nyt 83 vuoden iässä päättänyt jäädä oikeasti eläkkeelle. Elokuva avaa henkilöä sarjakuvien takana, sekä ohessa seuraa hänen suurinta elämänmuutostaan. Henkilökuvaa ja uraa tutkitaan Joonaksen, tämän oppilaiden ja sarjakuva-ammattilaisten kautta.

Valtonen, Anni Helena, Valokuvateos "Uudet suomalaiset", 4 000 €

”Uudet suomalaiset” -valokuvateos on todiste monikulttuuristuvasta Suomesta. Se kertoo perheistä, joissa toinen vanhempi on suomalainen, toinen jostain muusta maasta. Pääkaupunkiseudulla joka neljäs avioliitto solmitaan jo suomalaisen ja ei-suomalaisen välillä, koko maassa joka seitsemäs. Näistä avioliitoista syntyy lapsia, jotka eivät näytä aina siltä, millaiseksi suomalaislapset on perinteisesti on mielletty. Kuiten-

kin he ovat suomalaisia, joilla on suomalainen identiteetti.

Vehkoo, Johanna Marjatta, Hylätyt paikat, 10 000 €

Hylätyt paikat on reportaasiteos, jossa vieraillaan hiljenneissä kaivoksissa, autioituneissa kylissä, tyhji-
sä kerrostaloissa ja hylätyissä ostoskeskuksissa. Jokainen kohde kertoo eri kantilta tarinaa länsimaissa meneillään olevasta valtavasta yhteiskuntarakenteen muutoksesta. Mitä tapahtuu paikkakunnalle ja sen ihmisille, kun sen tärkein elinkeino katoaa? Mitkä ovat uusia työläisammattajeja? Mitä aavekaupungit kertovat kulttuuristamme?

Virtanen, Matti Tapani, Muuttuva suomalainen syntymäjärjestys, 3 000 €

Esikoinen, keskimäinen, kuopus, ainokainen. Syntymäjärjestyksen vaikutus ei ole perheen sisäisiin asemiin perustuva universaali systeemi, vaan teesini on, historiallinen kehitys on muuntanut voimallisesti itse asemia ja niiden suhteellista merkitystä. Vedenjakaja on kattavan koulutuslaitoksen synty. Suurin muutos koskee esikoispojan asemaa, mutta myös muut positiot ovat olleet ja ovat muutoksen kourissa. Mitä on viimeisen suunnilleen sadan vuoden aikana tapahtunut?

Väisänen, Kirsi-Liisa Hannele, Tietokirja ja luennot: Ikkuna eurooppalaiseen taiteeseen; symbolit ja kuvasto, 10 000 €

Tietokirja ja luentoja, Ikkuna eurooppalaiseen taiteeseen; symbolit ja kuvasto esittelee helposti ymmärrettävässä muodossa Eurooppalaisen taiteen keskeisen aiheiston ja siihen liittyvän symboliikan olipa kyse kirjallisista, raamatullisista tai mytologisista aiheista. Hyvän hakemistonsa tähden teos on oivallinen matkakumppani Eurooppalaisia museoita kiertäessä. Se on kuin sanakirja symbolien rikkaaseen ja ihasuttavaan kieleen. Kyse ei ole taidehistorian kirjasta, vaan katselijan oppaasta.

Välimäki, Elina Tellervo, Ei unohdu koskaan. Henkirikoksen jäljet, 10 000 €

”Ei unohdu koskaan. Henkirikoksen jäljet.” pureutuu suomalaiseen henkirikokseen tietolähteenä ja tositarinoina uhrin omaisten näkökulmasta. Sivuilla puhuvat niin poliisi, asianajaja kuin oikeuslääkärikin, mutta tärkeimmässä osassa ovat henkirikosten uhrien omaiset. Teos antaa äänen henkirikoksen uhrin läheiselle, oman kokemuksensa asiantuntijalle. Tarinalliset tosikertomukset kiinnittävät yksittäiset henkirikokset suomalaiseen yhteiskuntaan, aikamme kriminaali- ja sosiaalipolitiikkaan.

Väänänen, Ari Kauko Paavo, Suomalaisen työntekijäkuvan muutos 1945-2013, 2 000 €

Monia riivaa työssä stressi ja riittämättömyyden tunne. Sähköpostien virta ja kokouksissa pörrääminen ovat työn arkea. Samalla nykytyöntekijyyteen on kiinnittynyt epidemianlailla monenlaista oiretta ja vaivaa. Toisaalta samaan aikaan peräänkuulutetaan kehittymistä, oppimista ja joustavuutta uuden työelämän piirteinä.

Tämä tietokirja kertoo työn, työympäristön, työkulttuurien ja työterveyden muutoksesta viimeisten seitsemänkymmenen vuoden aikana Suomessa. Kirjan keskiössä olevaa työntekijyyden radikaalia muuttumista tarkastellaan mm. työpaikkailmoituksissa, ovetusalalla, työorganisaatioissa ja teollisuudessa. Kirjassa paneudutaan myös työhyvinvointi/pahoinvointikeskusteluun historiallisena ilmiönä. Kirjassa rakennetaan erillisissä luvuissa esiteltyjen tulosten ja näkökulmien perusteella uudentyyppinen analyysi työntekijyyden pitkän aikavälin muutoksista ja nykytilasta. Apuna käytetään myös kansainvälisiä keskusteluja kulttuurien, yhteiskuntien ja sosiaalisten koodistojen muutoksesta.

Teos on mukaansatempaava tietokirja työntekijyyden murroksesta Suomessa. Siinä käytetään muutosten havainnollistavia esimerkkejä ja laajoja aineistomateriaaleja eri vuosikymmeniltä. Se sisältää helposti lähestyttäviä tarttumapintoja sekä akateemiseen keskusteluun että työntekijöiden ja esimiesten kokemusmaailmaan. Kirjaa voidaan hyödyntää muun muassa sosiaalitieteiden, työelämän tutkimuksen, psykologian, historian, johtamistieteiden ja työtervystieteiden aloilla.

* * * * *

Kirjastojen ostotukijärjestelmä

Kirjastojen ostotukijärjestelmä on opetus- ja kulttuuriministeriön vuosittain kuntien kirjastoille myöntämä ostotuki¹. Ostotuen piiriin kuuluvat kaikki Suomen kunnat Ahvenanmaan kuntia lukuun ottamatta. Kirjastot saavat ostotukilistat, joihin on koottu vähälevikkisinä pidettäviä, laadukkaiksi katsottuja nimikkeitä, jotka ovat pääsääntöisesti ilmestyneet edellisenä vuonna ja joita kirjastot voivat tilata tukisummalla.

Kirjaston ostotuki on kirjallisuuden tukimuoto. Nimikkeiden formaatti voi olla muu kuin painettu kirja, kuten viittomakielinen kirjallisuus tai äänikirjat, mutta kyse on nimenomaan kirjallisuudesta. Oppikirjat, sanakirjat ja tieteelliset tutkimukset ovat tukimuodon ulkopuolella.

Tiedonjulkistamisen neuvottelukunta laatii esityksen opetus- ja kulttuuriministeriölle ostotukilistan tietokirjoista ja valtion kirjallisuustoimikunta kaunokirjallisuudesta. Opetus- ja kulttuuriministeriön hyväksymä vuoden 2012 ostotukilista julkaistaan BTJ-kirjastopalvelun verkkosivuilla².

* * * * *

¹ Lisätietoa kirjastojen ostotuesta www.minedu.fi/OPM/Kirjastot/rahoitus/ostotuki/index.html

² BTJ-kirjastopalvelun verkkosivut: www.btf.fi/btf-yrityksena/btjratkaisu-on-tiedossamme/ostotukikirjat/

Neuvottelukunnan juhlavuosi 2012

Tiedonjulkistamisen neuvottelukunta perustettiin 13.1.1972. Juhlavuottaan vietti myös Tutkimuseettinen neuvottelukunta, jonka toiminnan käynnistymisestä vuonna 2012 oli kulunut 20 vuotta. Juhlavuotta varten saatiin yhteinen erityisavustus, jonka avulla toteutettiin juhluvuoden erityisohjelma.

Juhlavuoden päätapahtumana oli syyskuussa tiedonjulkistamisen valtionpalkintojen jaon yhteydessä järjestetty kansainvälinen *Supporting Solid Science* -juhlaseminaari¹. Tämä Tiedonjulkistamisen ja Tutkimuseettisen neuvottelukunnan yhteinen tapahtuma järjestettiin 11.–12.9.2012 Tieteiden talolla. Vastuullista tutkimustoimintaa ja tiedeviestintää käsitellyt kansainvälinen seminaari keräsi molempina päivinä salin täyteen keskustelemaa yleisöä.

Juhlaseminaarin puhujina olivat muun muassa emeritusprofessori ja tutkimuseettikan asiantuntija Nicholas Steneck Yhdysvalloista, Research Policy -julkaisun toimittaja Ben Martin Britanniasta, Pulitzer-palkittu tiedetoimittaja Deborah Blum Yhdysvalloista, Suomen Akatemian tutkimuksesta vastaava ylijohtaja Marja Makarow sekä Suomen Akatemian hallituksen puheenjohtaja, professori Arto Mustajoki. Seminaarin puheenjohtajina toimivat neuvottelukuntien puheenjohtajat kansleri Krista Varatola (TENK) ja professori Risto Nieminen (TJNK).

Tiedonjulkistamisen valtionpalkintojen² jakotilaisuus oli osa seminaarin toisen päivän ohjelmaa.

Marraskuun 15. päivänä järjestettiin kaikille avoin tapahtuma *Tiede kuuluu kaikille*³. Tapahtumassa 40-vuotias Tiedonjulkistamisen neuvottelukunta ja 30-vuotias *Tieteessä tapahtuu* -lehti juhlivat tiedeviestintää Tiedekeskus Heurekassa. Avoimessa yleisötilaisuudessa tieteellistä tietoa jaettiin muun muassa tiedekeskuksen planetaariossa pidetyn audiovisuaalisen Heureka-luennon avulla. Puhujana oli Syksy Räsänen.

Juhlavuoden aikana neuvottelukunta uusi verkkosivunsa ja niiden ylläpitoon käytetyn teknisen alustan. Uudistus mahdollisti tiedonjulkistamisen valtionpalkintojen selainpohjaisen hakupalvelun teknisen toteuttamisen.

¹ <http://www.tjnk.fi/fi/arkisto/supporting-solid-science>

² <http://www.tjnk.fi/fi/arkisto/tiedonjulkistamisen-valtionpalkinnot-2012-jaettu>

³ <http://www.tjnk.fi/fi/arkisto/juhlat-heurekassa-tiede-kuuluu-kaikille>

Neuvottelukunnan asiantuntijatoiminta

Seminaarit

Neuvottelukunta järjestää seminaareja ja muista tapahtumia, jotka käsittelevät tiedonjulkistamiseen liittyviä ajankohtaisia kysymyksiä. Tilaisuudet kohdennetaan asiantuntijayleisölle. Neuvottelukunta järjestää myös laajemmalle yleisölle tarkoitettuja tapahtumia. Mikäli tarkoituksenmukaista, tapahtumat järjestetään muiden yleisötapahtumien, kuten tiede- ja kirjamessut, yhteyteen.

Neuvottelukunnan järjestämien tapahtumien tarkemmat ohjelm tiedot ja esitykset pyritään pääsääntöisesti julkaisemaan neuvottelukunnan verkkosivuilta.¹

TIETOKIRJA.FI

TIETOKIRJA.FI-tapahtuma² on tietokirjallisuudelle oma tapahtuma, jossa tietokirjallisuuden koko kirjo, lukijat ja tietokirjailijat kohtaavat.

Toimivuonna³ järjestettiin seuraavat tapahtumat:

Sastamala, Vanhan kirjallisuuden päivät 29.6. Elämäni tietokirjat, Tuija Brax, haastattelijana Jukka-Pekka Pietiäinen. Suomen Pankin juhlaelokuvan Suomalaiset ja raha esitys. Elokuva esitteli pääjohtaja Erkki Liikanen.

Pori, SuomiAreenalla 17.–20.7. Jukka-Pekka Pietiäisen haastateltavana Risto Uimonen, Jyrki Kolumies, Eveliina Talvitie ja Panu Rajala.

Kotiseutukirjallisuuden TOP 10 28.8. Tieteiden talolla Helsingissä yhdessä Bibliofiilien Seuran ja Suomen Kotiseutuliiton kanssa. Lasse Saressalo esitteli 10 kotiseutukirjaa. Paneelissa myös Reijo Heikkinen ja Eeva-Liisa Oksanen.

Lasten ja nuorten tietokirjallisuus -tapahtuma 19.9 Sellon kirjastossa Espoossa, yhdessä Nuorisokirjailijat ry:n kanssa, Mervi Koski. Lasse J. Laine, Paula Moilanen, puheenjohtajana Kari Vajärvi.

Turun kirjamessut 6.10. Tietokirjaraati, esiintyjinä Paula Havaste, Anu Hopia, Hannu Salmi, Keijo Virtanen ja juontajana Pirjo Hiidenmaa.

Helsingin kirjamessut 27.10. Tietokirjaraati, esiintyjinä Heikki Haapavaara, Pirjo Hiidenmaa, Heimo

Holopainen, Anna-Stina Nykänen ja juontajana Minna Lindgren.

Tietokirja.fi-tapahtumat järjestävät yhteistyössä Tietokirjallisuuden edistämiskeskus, FILI - Suomen kirjallisuuden tiedotuskeskus, Suomen Kirjasäätiön tietokirjarahasto, Suomen Kustannusyhdistys, Suomen tiedekustantajien liitto ry, Suomen tietokirjailijat ry, tiedonjulkistamisen neuvottelukunta ja Tieteellisten seurain valtuuskunta.

Turun tiede- ja kirjamessut 2012

Neuvottelukunta on yksi Turun kirjamessujen perustajayhteisöistä ja osallistuu vuosittain tapahtumaan omalla osastollaan ja ohjelmallaan. Messuille on tuotettu myös oheisohjelmaa yhteistyössä sidosryhmien kanssa.

Neuvottelukunnan pääsihteeri on kirjamessujen päätoimikunnan puheenjohtaja.

Pääsihteeri Kettunen keskusteli valosaasteesta Suomen ympäristökeskuksen tutkija Jari Lyytimäen ja Turun yliopiston tutkija Harry Lehdon kanssa (5.10.2012).

Messuille toteutettiin yhteistyössä Suomen tiedetoimittajain liiton kanssa päivittäinen tiedetunti, jonka aiheena oli *Susl*. Tiedetoimittaja Mia Rönkä veti keskustelut.

Susi jo syntyessään? Kirjailija Tiina Raevaara, susitutkija Ilpo Kojola ja kansanperinteen tutkija Pasi Enges (5.10.2012)

Iso paha susi - miksi susi pelottaa? Toimittaja Tuomas Kaseva Sami Lyytinen Luonto-Liitosta, psykologi Kirsi Salonen sekä Jari Lyytimäki Suomen ympäristökeskuksesta (6.10.2012).

Susia ja ihmisiä. Valokuvaaja Kari Kemppainen, Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen tutkija Juha Hiedanpää, ympäristöoikeuden tutkija Pasi Kallio ja ekologi Timo Vuorisalo (7.10.2012).

Yhteiskunnan parhaaksi?

Tiedemaailman ja politiikan edustajat Suomesta ja Ruotsista pohtivat 9.10.2012 Hanasaaren kulttuurikeskuksessa, miten tieteellistä tietoa voidaan käyttää yhteiskunnan parhaaksi⁴. Seminaarin järjestivät t neuvottelukunta, Hanasaaren suomalais-ruotsalainen

¹ www.tjnk.fi

² www.tietokirja.fi/

³ Lähde: Suomen Tietokirjailijat ry. Toimintakertomus 2012.

⁴ <http://tjnk.fi/fi/arkisto/seminaari-n%C3%A4kyk%C3%B6-tutkimustieto-poliittisissa-p%C3%A4%C3%A4tt%C3%B6ksiss%C3%A4>

kulttuurikeskus, Suomalais-ruotsalainen kulttuurirahasto sekä Vetenskap & Allmänhet. Seminaarissa esiintyi myös neuvottelukunnan varapuheenjohtaja Katja Bargum.

Helsingin kirjamesut 2012

Kansanedustaja Pekka Haavisto, kenraaliluutnantti Paavo Kiljunen sekä kirjeenvaihtajat Anna-Lena Laurén ja Rauli Virtanen keskustelivat 26.10.2012 professori Helena Rannan johdolla aiheesta *Kriisistä rauhaan*. Keskustelu oli Tieteellisten seurain valtuuskunnan, Tieteen päivien ja neuvottelukunnan yhteistoimintaa.

Tieteen päivät 2013

Neuvottelukunta osallistui Tieteen päivien ohjelmatuotantoon¹. Perinteiseen tapaan kansalliset eettiset neuvottelukunnat järjestivät perjantai-iltapäivän yhteisen session. Vuonna 2013 aiheena oli *Mutua vai tietoa: rokotekeskustelu*.

Pääsihteeri Kettunen on Tieteen päivien suunnittelu-ryhmän jäsen. Ryhmä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa (Suomen Akatemia, Suomen Ympäristökeskus, Heureka, Metropolia Ammattikorkeakoulu, HSL, Tiedonjulkistamisen neuvottelukunta, Tieteellisten seurain valtuuskunta ja Koneen Säätiö) suunnitteli ja toteutti *Tiesitkö tämän? Tiedettä Kampissa*² -tapahtuman. Kampin yleisötapahtuma tavoitti arviolta noin tuhat kuulijaa.

Kansainvälinen toiminta

Tiede yhteiskunnassa ja EU:n tutkimuksen puiteohjelma

Tutkimuksen 7. puiteohjelmassa (2007 - 2013) tieteen ja yhteiskunnan vuorovaikutusta tukevaa erityisohjelmaa nimitetään Tiede yhteiskunnassa -ohjelmaksi. Neuvottelukunnan pääsihteeri jatkaa Suomen Akatemian tukiryhmän jäsenenä ja toimii erityisohjelman toisena kansallisena yhteyshenkilönä (SiS NCP).

EU-rahoitteiset hankkeet

Neuvottelukunta osallistuu EU-rahoitteisen SiS.net-hankkeeseen³ (1.11.2011 - 31.12.2013). Pääsihteeri on työpaketin *Mobilization* vetäjä. Hanke sai jatkoajan ja jatkuu keväällä 2014.

Kohti Horisontti 2020 -ohjelmaa

EU:n tutkimuksen ja innovaation seuraavaan puiteohjelmaan Horisontti 2020 ensiluonnoksiin ei ollut ehdotettu Tiede yhteiskunnassa -tyyppistä erityisohjelmaa. SiS.net hanke järjestäytyi edistämään aihepiirin sisällyttämistä ja rahoitusta myös Horisontti 2020 -ohjelmaan.

SiS.net-verkoston ja muiden keskeisten eurooppalaisten tiedeviestinnän ja -kasvatuksen toimijoiden keskusteluyhteydet ja -tapahtumat Euroopan parlamentin ja komission kanssa johtivat toivottuun tulokseen: Horisontti 2020 tullee sisältämään *Science with and for society* -erityisohjelman.

WCSJ - World Conference of Science Journalists

Tiedetoimittajain maailmanliiton konferenssi *Science journalism. Critical questioning in the public sphere*, järjestettiin Helsingissä 24 - 28.6. 2013⁴.

Konferenssiin osallistui 807 osallistujaa 77 eri maasta. Erilaisia ohjelmasesioita oli yli 50.

Pääsihteeri Kettunen oli WCSJ2013, järjestelytoimikunnan varapuheenjohtaja. Kettunen toimi myös konferenssin sponsoritoimikunnassa sekä vastasi ohjelman viimeistelystä. Neuvottelukunnan jäsen, professori Erkki Karvonen oli konferenssin ohjelmatoimikunnan varapuheenjohtaja.

Addeto - Tutkimusta ja tietoa Ruotsista ja Suomesta

Nettiportaali Addeto⁵ tarjoaa tietoa ja erityisesti humanististen ja yhteiskuntatieteiden tutkimustuloksia Suomesta ja Ruotsista. Sivusto sisältää digitalisoituja versioita aiemmin julkaistuista keskeisistä kirjoista ja artikkeleista ja uutisia kulttuurista, taloudesta ja yhteiskunnasta. Lisäksi sivustolle on koottu haastatteluita, seminaareista ja reportaaseista tehtyjä videotallenteita.

Pääsihteeri Kettunen on Addeton ohjausryhmän varapuheenjohtaja.

Muu kansainvälinen toiminta

Neuvottelukunta tukee toiminnallaan Suomen Unesco-toiminnan linjauksia⁶.

¹ <http://www.tieteenpaivat.fi/tp2013/index.html>

² <http://www.tieteenpaivat.fi/tp2013/kamppi.html>

³ <http://www.sisnetwork.eu/>

⁴ wcsj2013.org/

⁵ www.addeto.com/fi/

⁶ Suomen Unesco – järjestölinjaus (2010-2012). Enemmän kuin osiensa summa. OKM 2011:19. Ladattavissa: www.minedu.fi/OPM/Julkaisut/2011/unesco.html?lang=fi

Pääsihteeri Kettunen nimettiin Suomen Unesco toimikunnan jäseneksi (11.10.2012 - 31.12.2014). Hän on myös Tiedeakatemiain neuvottelukunnan sihteeröimän Unescon tiedeohjelmien kansallisen koordinaatioryhmän jäsen.

Keskeiset matkat

Varapuheenjohtaja Bargum ja pääsihteeri Kettunen vierailivat Tukholmassa 25. - 26.11.2012. Tutustumiskohteina olivat VINNOVA¹, Vetenskap & Allmänhet², Ruotsin eduskunnan Forskningssekretariat³ ja Sällskapet Riksdagsledamöter och Forskare (Rifo)⁴.

Pääsihteeri Kettunen osallistui kutsuseminaariin EISRI - European Intersectoral Summit on Research and Innovation⁵ (Dublin 25. - 26.2.2013) sekä vuositaiseen AAAS-tapahtumaan⁶ (Washington 13. - 18.2.2013).

Kansallinen tiedeviestinnän toimenpideohjelma

Neuvottelukunnan laatima ensimmäisen kansallinen tiedeviestinnän toimenpideohjelma *Tiede kuuluu kaikille!* luovutettiin opetus- ja kulttuuriministeriölle 28.2.2013.

Toimenpideohjelmalla neuvottelukunta haluaa korostaa tutkimustietoon perustuvan yhteiskunnallisen vuorovaikutuksen tärkeyttä suomalaisen yhteiskunnan ja kansalaisten hyvinvoinnin kehittämisessä. Hyvin ja asiantuntevasti toteutettu tiedeviestintä vahvistaa tieteen ja yhteiskunnan välistä yhteyttä, lisää luottamusta tieteelliseen tietoon sekä turvaa kansalaisten oikeuden päästä osalliseksi tieteen edistyksen tuomista eduista.

Toimenpideohjelman 33 ehdotusta on osoitettu yliopistoille ja korkeakouluille, opetushallinnolle, tieteen rahoittajille ja muille tiedeviestintää harjoittaville tahoille. Toimenpideohjelma antaa myös esimerkkejä hyvistä tiedeviestinnän käytänteistä Suomessa ja muualla.

Neuvottelukunnan mukaan yksi tärkeimmistä tavoitteista tulevaisuudessa on laatia yhteiskunnallisen

vuorovaikutuksen laatu- ja palkitsemisjärjestelmä. Tutkijan ansioitumisessa tietokirjoittamisella ja tietokulttuuritoiminnalla tulee olla oma selkeä kannustinjärjestelmä.

Yhteistyö eettisten neuvottelukuntien kanssa

Tiedonjulkistamisen neuvottelukunta osallistui aktiivisesti kansallisten eettisten neuvottelukuntien yhteistyöverkon⁷ toimintaan. Yhteistyö vahvistaa suomalaista tutkimusetiikkaa kenttää, sillä tiedonjulkistamisen etiikka (infoetiikka) on osa tiedonjulkistamisen neuvottelukunnan kiinnostuksen kohteita ja vastuualueita. Esimerkiksi tiedon luotettavuuteen ja tiedon hyödyntämiseen liittyvät kysymykset ovat osa hyvän tiedonjulkistamisen käytäntöjä.

Suomen koulutus, tutkimus ja innovaatiotoiminta Research.fi

Neuvottelukunta koordinoi Suomen tieteen ja teknologian verkkotietopalvelua, www.research.fi. Opetusministeriö asetti 19.4.2010 Research.fi-yhteistyöryhmän ja kutsui pääsihteeri Kettusen sen puheenjohtajaksi. Yhteistyöryhmä esitti opetus- ja kulttuuriministeriölle 2011, että Suomen tieteen ja teknologian tietopalvelu Research.fi:n sisältöä ja teknistä toteutusta uudistetaan seuraavasti: Uudistettu palvelu kuvaa suomalaisen koulutus-, tutkimus- ja innovaatiojärjestelmää (KTI) ja kokoaa yhteen näiden alojen keskeisen indikaattoritiedon. Uusimistyön yhteydessä palvelu siirretään toimimaan Tieteellisten seurain valtuuskunnassa ja päätoimittajuus osoitetaan tiedonjulkistamisen neuvottelukunnalle.

Research.fi-palvelun uudistamistyö jatkui toimivuonna opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämän erityisavustuksen turvin.

¹ <http://vinnova.se/sv/>

² <http://v-a.se/>

³ <http://www.riksdagen.se/sv/Sa-funkar-riksdagen/Sa-arbetar-utskotten/Forskning-och-framtid/>

⁴ rifo.se

⁵ <http://eisri-summit.eu/>

⁶ <http://www.aaas.org/meetings/2014/highlights/>

⁷ Lisätietoa kansallisista tutkimuseettisistä neuvottelukunnista www.research.fi/nakokulmia/tutkimusetiikka

TIEDONJULKISTAMISEN NEUVOTTELUKUNTA (TJNK)

Tiedonjulkistamisen neuvottelukunta on opetus- ja kulttuuriministeriön asiantuntijaelin, joka seuraa tieteen, taiteen ja tekniikan eri alojen saavutuksia Suomessa ja ulkomailla sekä muun kansallisen ja kansainvälisen tiedon kehitystä.

Neuvottelukunnan tehtävänä on edistää tiedon käyttöä yhteiskunnassa, tunnistaa ja palkita esimerkillinen tiedonjulkistamistoiminta, tukea tietokirjallisuutta, edistää tiedonjulkistamista ja tiedeviestintää jakamalla valtion-apua sekä edistämällä tiedeviestinnän ja tietokirjoittamisen koulutusta.

Tiedonjulkistamisen neuvottelukunta on arvostettu tiedehallinnon toimija tiedonjulkistamisen alalla. Neuvottelukunnan vaikutus tiedepoliittisena asiantuntijaelimenä ulottuu ministeriön ja tieteen organisaatioiden tavoitteisiin ja toimintaan.